

Kinder Torah[®]

Nasso

בס"ד

Who Broke the Radio?

The view sure is nice up here on the roof of the building, Yossie.
"Beautiful, Chezi. I am glad that I brought my radio so that we can listen to music. It helps drown out the noise of the workers' power tools."

Suddenly, one of workers walks over to Yossie, grabs his radio, and throws it off the roof.

"I don't like that music!" the worker growls.

"But you didn't have to break my radio!"
"I didn't break it. I just threw it off the roof."

With that, the two lean over watching the radio fall. A worker on the ground floor sees it falling. Just before it hits the ground, he smashes it with his hammer.

"You see, I didn't break it. That man at the bottom broke it."

"But you'll have to pay."

"No I won't. I didn't break it."

Yossie runs downstairs and quickly finds the worker who smashed his radio.

"You have to pay for my radio"

"No I don't. It would have surely broken anyway in another second. I didn't break it any more than the fall would have."

The question is:

Who pays for Yossie's radio?

The answer is:

This puzzle is from the Gemora Bava Kamma 17b.

There are four major opinions among the Talmudic commentators.

- 1) The worker who threw the radio off the roof must pay. He preformed an action that would inevitably break the radio.
- 2) The worker at the bottom must pay for the radio. He broke it. Although it surely would have broken had he let it go, at the time it reached him it was not yet broken. Therefore, he broke it and he must pay for it.
- 3) They must split the cost, because we are not sure who is responsible.
- 4) Neither must pay. The one who threw it off the roof, put it into a situation where it would surely break. Consequently, it lost all of its monetary value. A radio that it sure to break is worth nothing. Therefore, when the worker at the bottom broke it, he broke a radio that was worth nothing. The top worker does not have to pay because he did not break it. And the bottom worker does not have to pay because he broke something that was worthless.

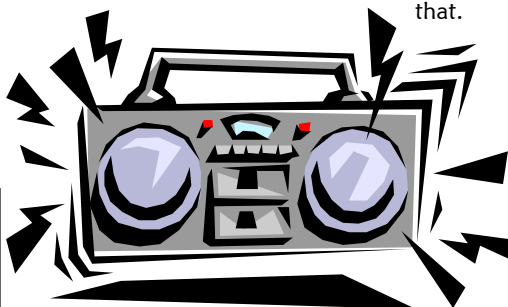
The Rema in Shulchan Aruch Choshen Mishpat 390:5 rules like the first opinion; that the worker who threw it off the roof must pay.

DISCUSSION PURPOSES ONLY. DO NOT RELY UPON IT FOR PSAK HALACHA! CONSULT A RAV TO DETERMINE THE CORRECT HALACHIC RULING.

The Dignified Soul

The Kohen shall have the woman stand before Hashem and let the hair of the woman's head go loose" (Bamidbar 5:18). Rav Shmuel Hominer zt"l, in his sefer Eved HaMelech, cites this verse as the source of the prohibition for a Jewish woman (married or once married) to leave her hair uncovered. Rashi's commentary on the Gemora (Kesuvos 72a) elaborates that the Kohen uncovered her hair at that particular point of the Sota process. Therefore, we conclude that until that time, her hair was covered. We learn from this that the Daughters of Israel do not leave their hair uncovered.

The head covering is the crowning touch of the *tsnuah* woman. It rests upon a servant of Hashem, whose entire essence is humility and dignity before the Creator. The principle of *tsnius* is the expression of the Godliness of the Jewish *neshama* (soul). We are most familiar with this subject in reference to clothing. However, it goes far, far deeper than that.

The Creator sent us down to this world with a holy *neshama*. Our job is to guard its purity and to sanctify His Holy Name. How? By being a representative of Hashem and His Holiness in this world. Our quiet unassuming dignity reveals our refinement of character and identifies us as members of Hashem's chosen nation. The sefer "Oz ViHadar Livusha" details several attributes that are inherent to the *tsnuah* personality. *Tsnus* is a modest and refined way of life. It is far more than not dressing like the general public. It is a positive nobility of character, truly refined behavior, and an appreciation for the graceful, dignified, and modest forms of dress that so beautifully compliment the personality of a Bas Yisrael.

Kimchis was a woman who merited having seven sons serve as Kohanim Gedolim within her lifetime. When asked by the Sages what she had done to deserve such children, she answered, "The beams of my house never saw the hairs of my head." On hearing her response, the Sages

said, "The flour of most people is 'kemach,' while the flour of Kimchis is 'soles'" (Vayikra Rabba 20:11). "Soles" is the most refined type of wheat flour. Kimchis' achievements in the area of *tsnius* are compared to "soles." Whereas other people would be satisfied with abstaining from wearing forbidden clothing, Kimchis went far beyond that. To her, *tsnius* was a positive attribute involving total refinement of character and purity of conduct. It is a form of *kedusha* – a sanctification of her whole being. To her, *tsnius* was to be practiced everywhere, even in the privacy of her home where no one was present.

Someone who sets out to improve her *tsnius* begins with external things. Outward actions arouse inner thoughts and feelings (Mesillas Yesarim, chapter seven). Wearing the appropriate garments awakens and strengthens the inherent *tsnius* in the Jewish *neshama*. She can then begin to refine her behavior. Laughing loudly in public or private is not befitting a cultured person. Similarly, shouting or talking loudly in public is also out of character for a Bas Yisrael. *Tsnus* guides our choice of words. Our everyday speech should contain only pure words. We learn this from the Gemora (Pesachim 3a), where the Torah (Parashas Noach) adds extra words in order to avoid saying a tainted word. "*Loshon nekiyah*" – purity of speech is closely related to purity of the soul, and is of paramount importance to the *tsnuah* person. The word *tsnius* means hidden and concealed. Keeping secrets and not revealing private affairs is an integral part of *tsnius*. Even a person's own secrets should be kept to himself. How much more so should he not pry into the affairs of others. Bilaam himself noticed this when he said, "How goodly are your tents, O Yaakov" (Bamidbar 24:5). No two entrances faced each other, therefore preventing neighbors from peering into each other's tents. *Tsnuah* people go even farther, and protect the privacy of others. Rachel did not tell anyone that she gave the secret signs to Leah to save her humiliation at the wedding. *Tsnus* in dress, conduct, laughter, speech, attitude, and privacy are the hallmark of our nation. Guard them carefully and preserve your identity as a member of the chosen people.

Kinderlach . . .

"How inappropriate!" This is a fitting description of non-*tsnius* dress and behavior. Why would a pure, holy, dignified soul want to garb itself in such lowly clothing? It is not befitting of her. Why would someone who was created in Hashem's image, and is a member of His chosen nation engage in such undignified behavior? It is far beneath him. This is our inner attitude toward ourselves, and our lofty status. This is our realization of our spiritual greatness. When we think this way, *tsnius* becomes automatic. It is a part of our essence – the true Jewish *neshama*.

THIS PUZZLE AND ANSWER IS FOR LEARNING AND

והגדת לבנד

פרשת נשא

מי שבר את הטייפ?

"איזה נוף יפה יש מהג הזה, יוסי!"
"באמת נוף נפלא, חזי. אני שמח שהבאתי אתי את הטייפ כדי שנוכל להאזין למוזיקה. כך נוכל להתעלם מעט מהרעש של כלי העבודה פה למעלה."

פתאום נישא אחד העובדים ליוסי, חוטף ממנו את הטייפ ומשליך אותו מהג.

"אני לא אוהב מוזיקה כזאת!" הוא רוטן בזעף.
"אבל לא היית חייב לשבור את הטייפ בגלל זה!"
"לא שברתי אותו – רק זרקתי אותו מהג."

השניים גוחנים מעבר למעקה, ומביטים במכשיר הנופל. עובד שנמצא למטה רואה אותו נופל, וממש לפני שהמכשיר נוחת על האדמה, מניף הפועל את פטישו ושובר אותו לרסיסים.

"אתה רואה – לא שברתי אותו. הפועל שלמטה שבר אותו."

"אבל אתה תצטרך לשלם."
"לא נכון. לא שברתי אותו."

יוסי יורד מהר למטה ומוציא את הפועל ששבר את מכשיר הטייפ.

"אתה צריך לפצות אותי על הטייפ."
"לא נכון. הוא היה נשבר ממילא שנייה אחר כך. לא שברתי אותו מעבר למה שהנפילה היתה שוברת אותו."

השאלה היא: מי צריך לשלם עבור הנזק לטייפ של יוסי?

כיסוי הראש הוא גולת הכותרת (תרתני משמע) של האשה הצנועה. כמה מתאים לעובד או עובדת ה', שמהותם היא ענוה והופעה מכובדת בפני הבורא. העקרון של צניעות הוא ביטוי של קדושת הנשמה היהודית. אנו רגילים לייחס את נושא שהצניעות בעיקר ללבוש, אך הוא בעצם עמוק הרבה יותר מבגדים חיצוניים גרידא. הבורא שלח אותנו לעולם הזה עם נשמה קדושה. תפקידנו לשמור על טהרתה ולקדש את שמו יתברך. זאת אנו עושים על ידי כך שאנו משמשים כנציגים של ה' ושל קדושתו בעולם הזה. הופעה שקטה וצנועה חושפת את מידותינו התרומיות ואת זהותנו כבני העם הנבחר של הקב"ה. בספר "עוז והדר לבושה" מובאות כמה מידות שהן חלק בלתי נפרד מאופי צנוע. צניעות היא אורח חיים שקט ומעודן - הרבה מעבר ללבישת בגדים שונים מאלה של הציבור הכללי. צניעות היא אצילות האדם, התנהגות מעודנת, והערכה לסגנון הלבוש המכובד והצנוע שכה מתאים לאופייה של בת ישראל.

קמחית היתה אשה שזכתה לשבעה בנים ששימשו ככהנים גדולים בחייה. כאשר נשאלה ע"י החכמים מה עשתה כדי לזכות בבנים כאלה, היא ענתה "מעולם לא ראו קורות ביתי שערות ראשי". ועל כך הגיבו החכמים, "כל קמחייא קמח וקמח דקמחית סלת (כל קמח הוא קמח, אך הקמח של קמחית הוא סולת)" (ויקרא רבה כ', י"א). סולת הוא קמח החיטה המנופה והמשובח ביותר. הישגיה של קמחית בתחום הצניעות נמשלים לסולת. בשעה שאחרות היו מסתפקות בהימנעות מלבישת בגדים לא-צנועים, קמחית עשתה הרבה מעבר לכך. עבודה, הצניעות היתה תכונה שכללה זיכור מוחלט של המידות, וטהרת המעשה. זוהי צורה של קדושה - קידוש כל כולה. עבודה, צניעות היתה תכונה שצריכה לבוא לידי ביטוי בכל מקום, כולל בביתה, כשאין איש עמה.

מי ששואפת להשתפר בענייני צניעות מתחילה בעניינים חיצוניים. פעולות חיצוניות מעוררות מחשבות ותחושות פנימיות (מסילת ישרים, פרק ז'). לבישת בגדים מתאימים מעוררת ומחזקת את הצניעות הטבועה בנשמה היהודית. מנקודה זו היא יכולה להמשיך ולעדן את התנהגותה. אין זה מתאים לאדם מנומס ומחונך לצחוק בקול - לא במקום ציבורי ולא בביתו. בדומה לכך, צעקות או דיבורים רמים במקום ציבורי אינם מתאימים לבת ישראל. מידת הצניעות קובעת גם את אוצר המילים שלנו. דברינו אמורים להכיל רק מילים טהורות. אנו לומדים זאת מהגמרא (פסחים ג' ע"א), המראה שהתורה - בפרשת נח - מרבה במילים על מנת להימנע מלהשתמש במילה מגונה. לשון נקיה קשורה קשר הדוק לנקיות הנפש, והיא בעלת חשיבות עליונה לאדם צנוע. להצניע פירושו להחביא, לכסות. שמירת סוד והימנעות מחשיפת עניינים אישיים הן חלק בלתי נפרד מהצניעות. על האדם לשמור אף את סודותיו שלו עצמו, לא כל שכן שעליו להימנע מלהתערב בענייניהם של אחרים. גם בלעם שם לב לתכונה זו של עם ישראל כאשר אמר "מה טובו אוהליך יעקב" (במדבר כ"ד, ה') - הוא ראה שפתחיהם אינם מכוונים זה כנגד זה, והם אינם יכולים להציץ לתוך אוהליהם של שכניהם. אנשים צנועים מחמירים עוד יותר, ושומרים על הפרטיות של אחרים. רחל לא אמרה לאיש שהיא מסרה את הסימנים ללאה על מנת שלא תתבייש בחתונה. צניעות ללבוש, בהתנהגות, בצחוק, בדיבור ובגישה, ושמירה על פרטיות הן מסימניה המובהקים של עמנו. שמרו על גדרים אלה וכך תשמרו על זהותכם כבני העם הנבחר.

ילדים יקרים...

"לא מתאים!" זוהי ההגדרה הקולעת ביותר ללבוש והתנהגות בלתי צנועים. מדוע שנשמה טהורה, קדושה ומכובדת תלביש עצמה בלבוש כה שפל? אין זה מתאים לה! מדוע שמישהו שנברא בצלם אלוקים, והוא בן לעם הנבחר של ה', יתנהג בצורה כה בלתי מכובדת? הרי בנשמתו הוא כה מרומם מאנשים המתנהגים כך! כך צריכים אנו לראות את עצמנו ואת מעמדנו הרם. כך עלינו להכיר בגדולתנו הרוחנית. כאשר נחשוב כך, הצניעות תבוא מאליה. היא חלק מהותנו - מהות של נשמה יהודית אמיתית.

תשובה:
שאלה זו (לא על מכשיר טייפ, כמובן...) מופיעה בגמרא בבא קמא י"ז ע"ב.

בקרב החכמים ישנם ארבע דעות עיקריות בנוגע לדין במקרה כזה:

- 1) הפועל שהשליך את הטייפ מהג חייב לשלם. הוא עשה מעשה שהיה בודאי גורם לשבירתו.
- 2) הפועל שהיה למטה חייב לשלם. הוא שבר אותו למעשה. ועל אף שהטייפ היה נשבר בלי ספק אם לא היה עושה את מעשהו, הוא עדיין היה שלם כשהגיע אליו. ולפיכך, הוא שבר אותו, והוא חייב לשלם.
- 3) שני הפועלים צריכים לחלוק את התשלום ביניהם, משום שאין אנו יודעים מי באמת אחראי לנזק.
- 4) לא זה ולא זה משלמים. הפועל שהשליך את הטייפ מהג יצר מצב שבו בודאי הטייפ יישבר. כתוצאה מכך, הטייפ איבד את ערכו הכספי. מכשיר העומד להישבר אינו שווה דבר. ולפיכך, כאשר הפועל שהיה למטה שבר אותו, הוא שבר טייפ חסר-ערך. הפועל שהיה על הגג פטור מלשלם משום שהוא לא שבר אותו. והפועל שהיה למטה פטור מלשלם משום שהוא שבר דבר חסר-ערך.

הרמ"א בשולחן ערוך, חושן משפט סימן ש"צ סעיף ה' פוסק כדעה הראשונה: שהפועל שהשליך את החפץ מהג חייב לשלם.

חידות אלה והתשובות עליהן הן לצורך לימוד ודיון בלבד. אין לסמור עליהם למעשה. יש להפנות את השאלה לרב כדי לקבל ממנו את הפסק הנכון.

אצילות הנפש

"והעמיד הכהן את האשה לפני ה' ופרע את ראש האשה" (במדבר ה', י"ח). הרב שמואל הומינר זצ"ל, בספרו "עבד המלך", מביא פסוק זה כמקור לאיסור על אשה יהודיה (נשואה בהווה או בעבר) ללכת בגילוי ראש. פירושו של רש"י על הגמרא (כתובות ע"ב ע"א) מבאר שהכהן היה מסיר את כיסוי הראש של הסוטה בשלב זה של תהליך השקאתה במים המאררים. מכאן אנו למדים שעד אותה שעה היה שיערה מכוסה - ושבנות ישראל ככלל מכסות את ראשן.